

najbrž v veliki večini glasovali proti civilnemu zakonu. Odločevali bodo pa najbrže Srbi, katerih so važna opora vlade. Če bodo Srbi se izrekli proti civilnemu zakonu, pa vlada ne bode prodrla ž njim. Stvar je torej le od tega odvisna, če bodo se še sporazumeli katoliki in pravoslavni.

Nemadbarske narodnosti na Ogerskem se začnajo vedno bolj zavedati in se pripravljajo na odpor proti Madjarom. Rumunski, srbski, in slovaške vodje imeli so nedavno sestanek na Dunaji in v glavnih potezah sestavili program novi skupni stranki. Sedaj pa skličejo kongres odposlancev raznih nemadbarskih narodnostij, da se posvetuje o osnovi nove stranke. Ko bi pa vlada kongres prepovedala, pa hočejo se tajno organizovati. Mi želimo nemadbarskim narodnostim najboljšega vspeha. Da niso tako dolgo držale rok križem, bi njih stanje ne bilo tako žalostno. Baš s tem, da se niso dovoj udeleževale političnega življenja, so pomagale Madjarom do nadvlade. Največ so zakrivili Rumuni, ki so nastopili popolnoma pasivno politiko v veliko veselje Madjarom. Pasivna politika je veliko težavnejša nego še aktivna in ž njo se le redkokje kaj doseže.

Bolgarija. — Nezadovoljnost napram Stambulovu je vedno večja. Dan na dan se razkrivajo nova nasilstva, katera je on pruzročil i v političnem i v zasebnem življenji. Po došlih poročilih moral je biti on pravi trinog. Kolikor je še Stambulov pri odstopu imel pristašev, obrnili so se zdaj vsi od njega. Vkljub temu pa ostane on aroganten do skrajne meje. Koburžan mu je svetoval, da naj zapusti Bolgarijo, toda on tega noče storiti. — Dne 15. t. m. bil je v Sofiji velik ljudski shod, katerega se je udeležilo več tisoč ljudi. Zborovanje je trajalo pozno v noč. Udeležniki so soglasno vsprejeli resolucijo, s katero se pozivlja Koburžan, na takoj izpusti bivšega ministerskega predsednika Karavelova in vse druge politične žrtve Stambulova. Po shodu se je zbralo pred Črno džamijo, v kateri se nahajajo ječe, nad 6000 oseb, ki so priredile Karavelovu viharne ovacije. Odtod je šla zbrana množica k Stambulovu in demonstrovala proti njemu.

Rusija. — Mej anarhisti postalo je nekako moderno, da so si pričeli za svoje žrtve izbirati največje glave. V Franciji je anarhistična roka umorila predsednika, v Italiji je anarhistična napetost poskušala umor na poslanske zbornice predsednika itd. in zdaj prišli so kakor se poroča iz Petrograda ondi na sled anarhistični zaroti, ki je nameravala atentat na carja. Policija je zaprla namreč dva poljska dijaka in neko žensko, pri katerih so našli bombo, narejeno iz angleškega materijala. Degnalo se je, da so ti nameravali umoriti carja.

Francija. — Narodni praznik, obletnica razdejanja bastile se dne 14. julija letos vsled smrti Carnotove ni tako slovesno praznoval kakor sicer. Slavnostnih predstav brez vstopnine v gledališčih ni bilo in drugih velikih oficijelnih parad tudi ne. Vlada je denar, ki se je sicer v to potrosil letos dala v dobrodelne namene. Ljudske slavnosti so se pa vsejedno vršile. Tudi te je s početka pariško mestno starešinstvo nameravalo zabraniti, a jih naposled z ozirom na to, da bi to izvestne obrtnike in podjetnike, ki ob tej priliki mnogo zaslužijo in si tako rekoč preskrbe za slabeje čase, preveč zadelo, vendar le dovolilo. Ljudsko razveseljevanje vršilo se je torej kakor druga leta.

Španija. — Na Španjskem so razmere kaj žalostne. Ne samo, da anarhisti vznemirjajo dan za dnevom svet s svojimi nečloveškimi atentati in ne samo, da ima krona ondi se boriti proti tem prekucuhom, ampak ima še druge nevarne sovražnike, ki hočejo prekucniti kraljestvo in hrepene po republiki. V raznih mestih se republičani zadnje dni kar očitno pripravljajo na revolucijo. Razdelili so že mnogo orožja. Po nekod so se primerile velike protidinastične demonstracije. Vlada je na dotična mesta odposlala večja krdela vojaštva, boji se pa, da bi se revolucionarna agitacija razširila čez celo deželo.

Azija. — Nemiri na Koreji, ki so provzročili razpor mej Kitajci in Japonei so se zadnji čas zopet ponovili. Interesovane evropske vevlasti si prizadevajo da razpor poravnajo. Anglija se je ponudila za posredovalko in tudi Rusija si prizadeva zaprčiti, da ne nastane vojna mej Kino in Japonom. Z ozirom na to, da Japan, predno ni zopet vse mirno na Koreji, hoče ondi tudi svojo veljavo imeti, lahko še pride do vojne mej napominanima kraljestvoma.

Obrtnija.

Posrebrene domačih stvari.

Po daljši rabi posrebrene stvari zgube svojo srebrno prevlako in svoj lesk. Treba je torej gledati, da jih kako zopet popravimo. Pa tudi je dobro, če moremo bakrene in medene (mesingaste) stvari prevleči s srebrom. Železne stvari morajo se v ta namen najprej pobakriti. Na svetlo se očistijo in denejo v raztopljino bakrenega sulfata.

Vse stvari, ki se posrebre, se morajo očistiti vsake umazanosti, ki je na njih, zlasti pa vsake tolšče. V ta namen jih izperemo z alkoholom ali bencinom. Če rabimo bencin, moramo pač biti previdni, ker se rad užge in torej ni brez nevarnosti ž njim imeti opraviti.

Stvarij, katere mislimo posrebriti, se ne smemo dotikati z roko, ker bi jih oneznažili s tolščo, ki se drži na polti.

Najložje posrebrimo stvari, ako 1 g peklenkega kamna raztopimo v 10 g vode, $\frac{1}{2}$ g salmijaka pa v 5 g vode, katero tekočino prilijemo prvi. Pri tem se pa tekočina skali, ker se izloči klorovo srebro. To kalno tekočino zopet sčistimo, ako raztopimo 2 g žveplenopodso-kislega natrona (unterschwefligsaures Natron) in to tekočino pridenemo prvi. V to čisto tekočino vsujemo 2 do 3 g čiste, mehke plavne krede (Schläumkreide) in tako dobimo mlečno tekočino, s katero z volneno cunjo drgnemo očiščene stvari, katere si mislimo posrebriti. Stvari se potem opero v hladni vodi in dobro obrišejo z volneno cunjo ali pa usnjem in videti so, kakor bi bile srebrne.

Na temnem mestu lahko dalje časa spravimo tekočino za posrebrene in se ne spridi.

Ravno tako pripravno, ali vendar manj praktično je, ako stvari, katere mislimo posrebriti drgnemo z v vodi namočeno zmesjo 1 dela klorovega srebra, 1 dela kuhinjske soli, $\frac{2}{3}$ dela krede in 2 delov pepelike (potošlja). Ta metoda je pa težavnejša zaradi tega, ker je klorovo srebro težko spravljati, kajti kaj rado se razkroji.

Trajneje pa posrebrimo stvari, ako jih obesimo v vrelo tekočino 1 dela vinskega kamna, 1 dela soli in $\frac{1}{4}$ dela klorovega srebra.

Seveda je še več družih načinov posrebreanja, katerih po nekaterih zahtevajo precejšnje ročne spretnosti. Tako se da narediti neka posrebrevalna zmes iz 1 dela klorovega srebra, 3 delov bisernega pepela, $1\frac{1}{2}$ dela kuhinjske soli, 1 dela plavne krede in toliko vode, da se te stvari dobro sprimejo. S to zmesjo drgnemo s pomočjo

mehkega usnja stvari, katere mislimo posrebriti. Ko se je stvar posrebrila, jo izperemo z vodo, kateri so pri-
dejali nekoliko pralne sode.

Iz 3.8 g srebrnega nitrata, 7.5 g cijanskega kalija, 7.5 g plovne krede, in 55 g destilovane vode napravi se tekočina za posrebreje. Stvari denejo se naj pet minut v to tekočino in potem dobro zdrgnejo. Ravnati je pa treba z omenjeno tekočino jako previdno, ker je zelo strupena.

Obrtnijske raznoterosti.

Električna luč na železničnih vlakih. V Franciji in Angliji so se delale poskušnje, da bi vpeljali električno luč na železničnih vlakih. Nikjer se pa to ni posrečilo. Pokazalo se je, da bi bila trikrat dražja, kot je olje, in bi poleg tega ne bila tako zanesljiva. Zbiralne baterije se niso obnesle, ker ploče pri tresenji silno trpe. Dinamične stroje je pa treba preskrbno nadzorovati. Minolo bode vsekako še nekaj časa, predno izpodrine elektrika olje pri razsvetljavi v vagonih.

Najboljša tolšča za ohranjenje orožja je vaselinska orožna tolšča, ki nima v sebi nobene kisline.

Voda ni zdrava v vodnjaku, se večkrat toži. To prihaja največ od tod, ker po zemlji prihaja gnojica v vodnjak. Da se to ne zgodi, naj se gnojne jame in stranišča obzidajo vsaj s po 1 opeko debelim zidom. Rabi naj se hidravlična malta in naposled se zidovi omečejo dobro s cementno malto. Če se bode pri zidanji stranišč in gnojnih jam na to gledalo, pa bomo imeli zdravo vodo v vodnjakih.

Kmetijstvo.

Občni zbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

(Dalje.)

Kmetijska podružnica novomeška predlaga torej, da bi komisija za licenciranje bikov ogledovala tudi manj kot 18 mesecev stare bike in jih, ako bi jih spoznala sposobne, provizorično licencirala. Posestniki taci bikov naj bi pa dobili licenco, kadar bi dosegli 1½ leta starosti. Živinorejcem naj bi se dajalo veselje s tem, da bi se jim delile premije za dobre in lepe bike o priliki komisijskih ogledov. S tem bi se vsaj nekoliko odškodovali za sitnosti, katere jim nalaga nova postava. Da bi se stroški za komisije znižali, naj bi se tudi število članov komisiji znižalo. Zadostovala bi dva živinozdravnika in jeden živinorejec.

Podružnica novomeška predlaga dalje, naj bi glavni odbor kmetijske družbe delal na to, da se postava o povzdigi živinoreje strožje izvršuje. Dosedaj se vrše redno le komisije. Občine in kmetje pa le nočejo bikov kupiti. Da bi občine zamogle lažje dobiti bikov, naj bi dobivale nagrade.

G. Babnik pravi, da je glede bikov po novem zakonu slabše, nego je bilo poprej. V Dobrunjah so imeli poprej 3 bike, lani je bil samo jeden in še tistega je

gospodar sedaj prodal. Pritožuje se nadalje čez žrebčarijo v Udmatu. Konjerejci priženejo kobile k plemenju toda žrebca prav mnogokrat ni nobenega doma, ker se ž njimi okrog vozijo.

G. Nemanič priporoča s toplimi besedami predlog novomeške podružnice in se pritožuje čez novi zakon, kateri je v veliko škodo malim posestnikom v občinah, koder nimajo licenciranih bikov. Večji kmetje imajo svoje bike, h katerim spuščajo svoje krave. Manjši posestniki pa ne morejo gnati svojih krav nikamor, ker po postavi ne sme nobeden nelicenciran bik tujih krav plemeniti.

G. tajnik Pirc pripoznava potrebo spremembe zakona o povzdigi govedoreje. Stroški licenciranja so preveliki za posameznika. Kmetijska družba je plačala za licenciranje plemenskega bika na Viči 13½ gld. Tudi to ne ugaja živinorejcem, ker licencirajo, kadar se jim zljubi. Na Gorenjskem ženejo dostikrat vže vso živino na planine, potem še le pride komisija. Glavni odbor kmetijske družbe zato predlaga, da bi se vprašale vse kmetijske podružnice, katerih sprememb zakona o povzdigi govedoreje si žele, ter naj se te želje predlože deželnemu odboru. Sprejeto.

Podružnice planinska, novomeška in čateška predlagajo, naj glavni odbor dela na to, da se oddaja živinske soli olajša.

G. Peter Pogačnik pravi, ako se oziramo na pota, na sitnosti, na pisarije, ki so potrebne, predno se dobi živinska sol, potem lahko rečemo, da je živinska sol dražja, kakor navadna kuhinjska. To poznamo lahko vže iz tega, da so mnogi sol vže plačali, pa radi sitnostij pustili sol in denar. G. Rohrmann povdarja zlasti to, da je ubožnemu kmetu nemogoče, da bi sol naprej plačeval in se ž njo za celo leto zalagal. Računi pri oddajanju živinske soli so tako zamotani, da mnogi občinski predstojniki niso zmožni jih izdelovati. Sprejeto.

Novomeška podružnica predlaga: C. kr. kmetijska družba, zlasti njen konjerejski odsek naj skrbi, da se bodo konji za vojno zopet kupovali pri asentnih komisijah.

G. tajnik Pirc pojasni, da se pri asentnih komisijah konji niso nikoli kupovali, pač pa pri dirkanju v Št. Jarneji, kar se bode tudi letos zgodilo. Žalibože, da je dobila vojna le malo sposobnih konj.

Podružnica v Št. Jarneji, prosi naj bi se strogo postopalo proti takim, ki spuščajo nelicencirane žrebce k plemenju. Predlog se sprejme in izroči konjerejskemu odseku.

Kostanjeviška podružnica predlaga, naj bi se vinorejcem, ki zasajajo amerikske trte dajale večje podpore.

G. Bajuk se pritožuje, da ni mogoče dobiti iz državnih trtnic zadostno ključev in reznikov. Metliška podružnica je morala radi tega narediti lastno trtnico, ker pa podružnica nima denarnih sredstev in na Belokranjskem tudi delavcev ni dobiti, naj bi deželni odbor porabil prisilnih delavcev za rigolovanje trtnice. Možje in krepki mladenči so šli večinoma v Ameriko, ostale so samo